

Fernisering i Næstved Kunstforening den 25. februar 2023.

Redaktør Robert Andersen, Sjællandske Næstved, holdt åbningstalen:

Velkommen til Næstved Kunstforenings nye udstilling med maleren Birgitte Søvsø.

Tak fordi jeg måtte komme og knytte et par ord til dagens arrangement. Tak, fordi I vover at lade mig holde åbningstalen.

Sidste jeg dristede mig til at mene noget offentligt, blev jeg snerrende belært om, at jeg ville blive ramt af hybris for mine spydigheder – det handlede om havnen.

Jeg håber, I vil være mig mere positivt stemt.

Hvordan, man opfatter kunst, er jo en spøjs ting, og det er der nok lige så mange meninger om, som der er mennesker.

Forleden dag udgav folketingsmedlem for DF Alex Ahrendtsen en bog om den af mange forkætrede stridsmand Peter Rindal – en bog han i øvrigt har høstet mange roser for.

I et radioprogram hørte jeg forfatteren fortælle om Rindal og om bogen, der også er et kampskrift mod kultureliten og velfærdsstaten.

Alex Ahrendtsen fortalte om den androgyne skulptur HAN i Helsingør Havn, som, han synes, er frygtelig. Der burde stå en skulptur af en værftsarbejder, mener han.

Man burde have lavet en folkeafstemning, om hvad borgerne i Helsingør gerne ville have stående i havnen, slog han fast.

Det kan man mene om, hvad man vil, men det slog mig, at kunst jo er fantastisk til at sætte diskussioner i gang og sind i brand.

Og så kom jeg til at tænke på, hvad kunst har betydet og betyder for mig.

Og derfor skal det handle om mine halleluja-oplevelser med kunst i en bred forstand.

Jeg kan ikke påstå, at jeg kommer på lignende udstillinger særligt ofte. Som regel kun, når jeg er på storbyferie eller på arbejdet.

For af alle kunstformer har det altid været musikken, der har ligget mit hjerte nærmest. Jeg er vokset op med knasende 78'ere med Prins Jørgens March, Vovsen i vinduet og andet guf fra Giro 413.

Helt uvidende om, at det var usædvanlig dårlig smag. Jeg elskede John Mogensen, Gitte Hænning og Birgit Lystager. Det har aldrig fortaget sig.

Duke Ellington er citeret for et sige, at der er to slags musik – den gode og så den anden. Jeg ved ikke, om det også gør sig gældende for kunst generelt, men jeg har altid godt kunne lide den anden.

Den navnkundige Johnny Madsen, sanger og maler, har et lidt andet take på det.

Han er citeret for følgende: Min onkel sagde altid: Der findes to slags musik: country og western.

Country and western var i hvert fald i den anden kategori, da jeg voksede op. Det var ikke noget, man pralede med, at man hørte. Men jeg elskede det – og det gør jeg stadig.

Men en skoletur til Sverige kom til at redefinere mit forhold til musik.

Jeg var 11 år. Stod i et stormagasin og bladrede i pladekasser. Så Deep Purples In Rock – den med Mount Rushmore coveret.

Fanden tog ved mig, jeg brugte alt, hvad jeg havde på det album, uden at ane hvad det var.

Da jeg kom hjem, satte jeg den på - Speed King - blev blæst bagover, og verden var en anden.

Halleluja – en ny identitet var skabt. Et ståsted i verden med ligesindede. Metal er verdens salt - lige som bacon.

Havde samme oplevelse, da jeg som 12-årig så Ben Hur i Husum Bio. Tror aldrig jeg rigtig kom ud af biografen igen. Verdens bedste film. Genså den for et par år siden. Den holder.

Ramasjang og dårlig smag – og den gik lige i sjælen, hvor alt der er smukt og grimt findes.

Jeg havde en lignende oplevelse, som med Deep Purple, da en kollega i 1980 forærede mig Beethovens 9 i en jubilæumsindspilning med von Karajan – det var vigtigt. Han var meget opsat på at lære mig om god smag, for det havde jeg i hvert fald ikke.

Boksen stod i reolen en rum tid, inden den røg på pladespilleren. Fattede intet, før jeg ramte 4. sats.

Halleluja, nu er jeg med. En ny verden åbnede sig ind til Brahms, Puccini, Shostakovich og alle de andre i udødelighedens haller.

I min bogreol stod der mange tegneserier, især Tin Tin og Asterix og knaldromaner - Dashiell Hammett, Raymond Chandler og Alistair MacLean.

Jeg elskede at læse. De blev skovlet ned, men det var først, da jeg var omkring 30 år og faldt over verdens måske bedste kriminalroman - Fjodor Dostojevskijs Forbrydelse og straf. Her jeg fik min halleluja-oplevelse.

Nu var det ikke kun verden, der var en anden. Det var jeg også – det er svært at være ekstremist efter den oplevelse. Her lærte jeg om tilgivelse, erkendelse, værdien af at tage ansvar og at tage sin straf. Og om kærlighed.

Jeg kan nyde alverdens kunstværker – måske især renæssancens – billeder, skulpturer, installationer. Jeg skal undlade at namedroppe her – men jeg har stadig til gode at få min halleluja-oplevelse.

Måske en dag er der nogen eller noget, der finder knappen til åbenbaringens lys.

Halleluja – det håber jeg.

Rigtig god fornøjelse.